

Poctivá stavba

SOBOTA 24. ŘÍJNA 2026

MIMOŘÁDNÉ VYDÁNÍ Č. 8

10 ČLÁNKŮ

PÍŠE OTAKAR HOBZA

♦ PARTNER VYDÁNÍ

Stavební firma pro novostavby rodinných domů do 30 milionů Kč a náročné rekonstrukce v Brně a na Vyškovsku.

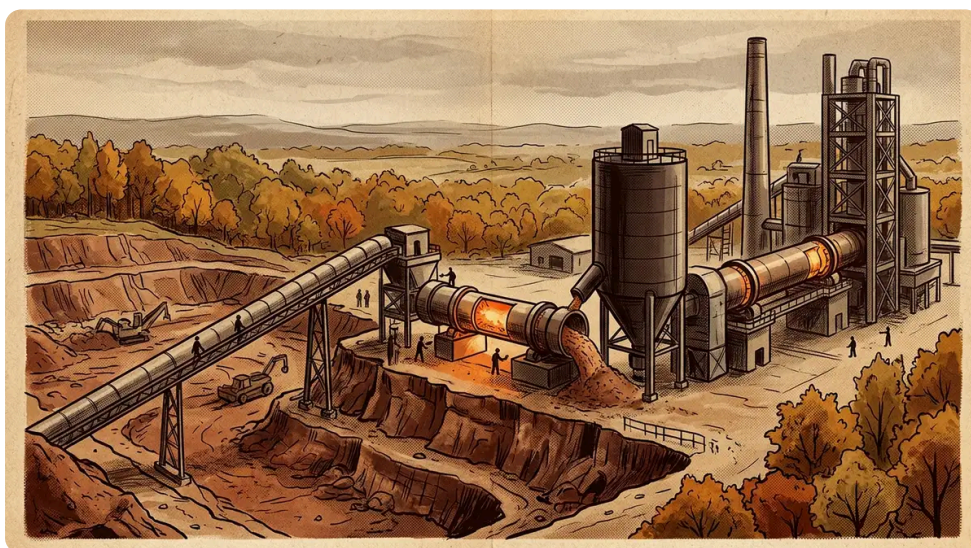

BEEWORKERS.CZ

MATERIÁLY CZ

Cementárna v Čížkovicích pálí jíl při 800 °C a nahrazuje jím část slínku v cementu

Holcim Česko spustil 2. září 2026 v Čížkovicích na Litoměřicku první linku na kalcinované jíly ve střední a východní Evropě. Investice stála zhruba 1 miliardu korun, z Modernizačního fondu přišlo přes 330 milionů. Cement s pálenou hlinou má mít podle firmy asi o 30 % nižší uhlíkovou stopu.

Ve středu 2. září 2026 spustila firma Holcim Česko v cementárně Čížkovice na Litoměřicku novou výrobní linku na kalcinované jíly. Ministerstvo životního prostředí ji označuje za první takovou linku ve střední

a východní Evropě. Investice stála zhruba 1 miliardu korun a je podle firmy největší v historii české pobočky. Ministerstvo na ni z Modernizačního fondu dalo necelých 333 milionů korun, firma uvádí 330

milionů. Spuštění se zúčastnili premiér Andrej Babiš, ministr životního prostředí Igor Červený a ministr průmyslu a obchodu Karel Havlíček.

Proč se šetří na slínku

Hlavní pojivo cementu je slínek. Vyrábí se pálením vápence a dalších surovin v rotační peci při teplotě kolem 1 400 °C. Oxid uhličitý přitom vzniká dvakrát. Jednou ze spalování paliva, které pec ohřívá. Podruhé z rozkladu samotného vápence, protože uhličitán vápenatý se při pálení rozpadá na oxid vápenatý a oxid uhličitý. Druhou část emisí jiné palivo neodstraní. Zmenšit se dá jen tím, že se slínku do cementu dá méně.

Část slínku dnes v cementech nahrazuje vysokopecní struska z výroby železa a popílek z uhlerných elektráren. Obou surovin ubývá. Vysoké pece v Evropě končí a uhlerné elektrárny také. Cementárny proto hledají náhradu, kterou mají po ruce a která nezávisí na útlumu jiného průmyslu.

Co se děje s jílem v peci

Jíl se v nové lince pálí při teplotě zhruba 800 °C, tedy výrazně níž než slínek. Při tomto pálení jíl ztrácí vodu chemicky vázanou ve své krystalové struktuře a z neaktivní horniny se stane reaktivní materiál. V cementu pak reaguje s hydroxidem vápenatým, který vzniká při hydrataci slínku, a podílí se na pevnosti. Proto může pálený jíl nahradit část slínku. Vápenec se při tomto pálení nerozkládá, takže chemická část emisí odpadá. Nižší teplota znamená i méně paliva.

Technologii má patentovanou švýcarská mateřská skupina. První evropskou linku tohoto typu spustila v roce 2023 v cementárně Saint-Pierre-la-Cour ve Francii. Tamní závod má podle skupiny do roku 2030 vyrábět 500 000 tun páleného jílu ročně. Skupina zároveň přestavuje stávající pece na pálení jílu v Ekvádoru, Mexiku, Egyptě a Španělsku.

Francouzský závod podle skupiny topí výhradně alternativními palivy z biomasy a využívá odpadní teplo. Ředitelka skupiny pro střední Evropu Angela Wenger Bachmann podle CzechCrunch uvedla, že linka v Čížkovicích sníží uhlíkovou stopu výrobků a zároveň udrží stabilní dodávky pro české stavebnictví.

Jíl z lomu tři kilometry od pece

Surovina pochází z vlastního lomu cementárny, který leží asi 3 km od závodu. Jíl jezdí k peci po pásovém dopravníku, ne po silnici. Generální ředitel Holcim Česko Milan Kadlec to pro CzechCrunch shrnul takto: „Díky lokální surovině snižujeme riziko budoucí závislosti na dovozu.“

Cement s páleným jílem prodává skupina pod značkou ECOPlanet. Jeho uhlíková stopa má být podle firmy asi o 30 % nižší než u čistého portlandského cementu CEM I. Celkově má linka ušetřit zhruba 45 000 tun CO₂ ročně. Obě čísla jsou údaje výrobce, nezávislé ověření zdroje neuvádějí. Firma ani ministerstvo také nezveřejnily, kolik tun páleného jílu linka ročně vyrobí a do jakých druhů cementu podle evropské normy půjde.

Cementárna z roku 1899

Stavět se cementárna v Čížkovicích začala v roce 1898, vyrábět začala v roce 1899. Velké přestavby prošla v roce 1975 a v polovině devadesátých let. Podle firmy dnes víc než 95 % tepla pro pece dávají alternativní paliva místo uhlí. Závod podle CzechCrunch ročně zpracuje asi 250 000 tun druhotných surovin, mimo jiné odpady z papírenství, ocelářství, textilního průmyslu a z demolic.

Česko podle ministerstva spotřebuje ročně asi 3,5 milionu tun cementu a domácí výroba poptávku pokryje. Ministr Červený při spuštění řekl, že by se velká část výnosů z prodeje emisních povolenek měla vracet zpět do průmyslu. Modernizační fond, ze kterého dotace přišla, se plní právě z prodeje povolenek.

Co to znamená v Česku

Kdo staví rodinný dům, cement si většinou nevybírá. Objednává beton určité pevnostní třídy a stupně vlivu prostředí a betonárna k tomu volí cement. Pálený jíl tak na stavbu přijede schovaný v betonu z mixu a na první pohled se nepozná. Pro stavebníka platí dál totéž co u každého betonu: třída betonu v dodacím listu má odpovídat projektu a beton se po betonáži musí ošetřovat, hlavně vlhčit a chránit před rychlým vysycháním. Kdo chce vědět, jaký cement v betonu je,

zeptá se betonárny na druh cementu podle normy. Uhlíkovou stopu celé stavby a to, kde v ní beton váží nejvíc, rozebírá poradna Dozoru Brno.

Zdroje: [Ministerstvo životního prostředí přes Kurzy.cz: MŽP podpořilo z Modernizačního fondu vznik nové linky na kalcinované jíly \(2. 9. 2026\)](#) (<https://zpravy.kurzy.cz/873323-mzp-podporilo-z->

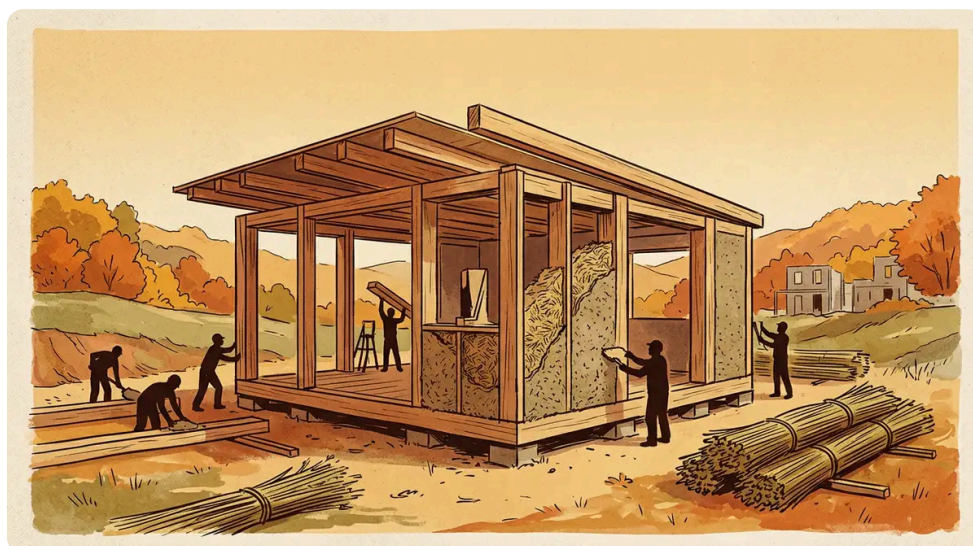
[modernizacniho-fondu-vznik-nove-linky-na-kalcinovane-jily-snizi-emise-pri-vyrobe/](#)) · [Holcim: Calcined clay in Czechia](#) (<https://www.holcim.com/stories/calcined-clay-czechia>) · [CzechCrunch: Zelený cement ze severu \(3. 9. 2026\)](#) (<https://cc.cz/zeleny-cement-ze-severu-miliardova-linka-na-litomerickou-ukazuje-jak-namichat-udrzitelnejsi-beton/>)

u nás: K tématu: [Uhlíková stopa stavby: kde se v domě schovává](#) · [Cement](#)

VÝZKUM CZ

Tým UCEEB ČVUT dostal 2 miliony korun na malou stavbu, ve které bude konopné pazdeří ve všech hlavních konstrukcích

Stavební spořitelna Buřinka rozdělila v prvním ročníku grantů na udržitelné bydlení peníze dvěma projektům. Hlavní grant 2 miliony korun dostali výzkumníci z Univerzitního centra energeticky efektivních budov ČVUT na konstrukční prvky z technického konopí. Stavba má vzniknout do roka.

Stavební spořitelna Buřinka vyhlásila letos první ročník grantů pro udržitelné bydlení na své platformě Inovace od Buřinky. Přihlásilo se 28 projektů. Sedmičlenná porota se zástupci INCIEN, Nadace Partnerství, Buřinky, Fakulty architektury ČVUT a agentury AMI Communications vybrala dva. Výsledky zveřejnil Ekolist 18. května 2026.

Pazdeří místo dřeva a betonu

Hlavní grant 2 miliony korun získal tým z Univerzitního centra energeticky efektivních budov ČVUT (UCEEB) v Buštěhradu. Výzkumníci Jakub Diviš a Barbora Vlasatá vyvíjejí deskové a konstrukční prvky z technického konopí. Mají doplnit nebo nahradit

dřevo a beton. Peníze jsou na dokončení vývoje a na zkoušku v praxi. Do roka má vzniknout malá stavba, ve které bude konopné pazdeří součástí všech hlavních konstrukčních prvků. Kde bude stát a jak bude velká, zdroj neuvádí.

Pazdeří je dřevnatá vnitřní část stonku konopí. Při zpracování konopí na vlákno zbývá jako vedlejší produkt. Ve stavebnictví se dnes používá hlavně ve dvou podobách. Jako konopná izolace v deskách a rohožích a jako konopný beton, tedy směs pazdeří s vápenným pojivem a vodou. Konopný beton se zakládá do stěn kolem dřevěné nosné konstrukce. Sám zatížení stavby nenese, je výplň a tepelnou izolací. Nový projekt UCEEB míří dál, na prvky, které mají v konstrukci i nosnou nebo deskovou funkci.

Jakub Diviš k projektu pro Ekolist řekl: „Stavebnictví musí hledat materiály s nižší emisí, energetickou i materiálovou náročností.“ Výsledky zkoušek zatím nejsou, projekt je teprve ověřuje.

Druhý grant: materiál z demolic

Druhý grant 500 000 korun dostal spolek FortArt z Hradce Králové. Chce zřídit centrum, které bude znovu využívat stavební materiály z demolic a rekonstrukcí. Za spolek mluví Tomáš Mrkvica: „Stavební materiály z demolic a rekonstrukcí dnes ve většině případů končí jako odpad.“

Buřinka podporuje udržitelné stavění od roku 2020. Z dřívějších projektů jsou známé robotem tištěný dům Prvok a malý dům Samorost s izolací z podhoubí.

Co to znamená v Česku

Konopné izolace a konopný beton jsou na českém trhu k dostání, konstrukční prvky z pazdří zatím ne. Kdo dnes uvažuje o konopí ve vlastním domě, počítá s ním jako s izolací nebo výplní v dřevěné konstrukci. Nosnou část domu dál řeší dřevo, zdivo nebo beton podle projektu. U konopného betonu rozhoduje vysychání: stěna se zakládá mokrá a do omítání musí vyschnout. Podle výsledků malé stavby UCEEB se ukáže, jestli se z pazdří dají dělat i desky a nosné prvky, které projdou zkouškami pro běžné stavby. Přehled materiálů dřevostavby a toho, co od nich čekat, je v poradně Dozoru Brno.

Zdroje: **Ekolist: V Česku vznikne unikátní stavba z konopí (18. 5. 2026)**

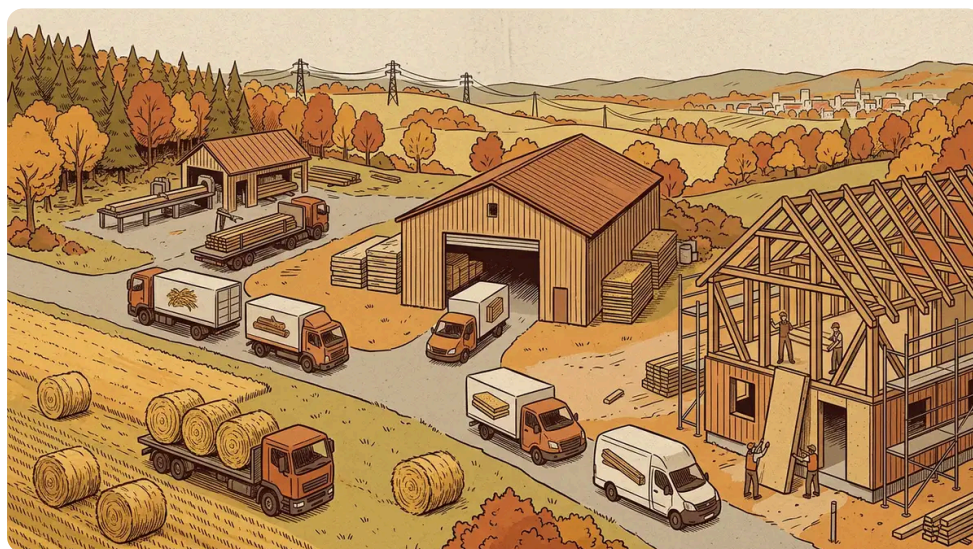
(<https://ekolist.cz/cz/publicistika/civilizace/v-cesku-vznikne-unikatni-stavba-z-konopi-pazderi-bude-soucasti-vsech-zasadnich-konstrukcni-prvku>)

u nás: K tématu: **Materiály dřevostavby: co od nich čekat**

EVROPA EU

Evropská komise spustila v Dublinu alianci kupců biologických materiálů, ke které se hned přidalo přes 100 účastníků

Eurokomisařka Jessika Roswallová 21. října 2026 představila Alianci pro biologickou Evropu. Je dobrovolná a sdružuje odběratele, výrobce, dodavatele a úřady. Strategie, ze které vychází, počítá mezi biologickými materiály i se stavebními.

Na Světovém summitu o bioekonomii v Dublinu, který trval od 19. do 22. října 2026, představila eurokomisařka pro životní prostředí Jessika Roswallová Alianci pro biologickou Evropu (Bio-based Europe Alliance). Komise o tom informovala 22. října. Aliance je dobrovolná. Sdružuje evropské kupce biologických materiálů a výrobků, prvovýrobce, dodavatele a národní i regionální úřady. Podle Komise se k ní hned při spuštění přidalo přes 100 účastníků.

K čemu má aliance sloužit

Cíl je obchodní. Kupci mají dát výrobcům jasnější signál, kolik materiálu budou odebírat, a výrobci tak mají menší nejistotu při investicích. Eurokomisař pro zemědělství Christophe Hansen podle Komise řekl, že aliance vytvoří předvídatelnou poptávku pro zemědělce a lesníky. Komise zároveň uvádí, že aliance doplní připravovaná pravidla EU. Která to budou, stránka Komise nejmenuje. Konkrétní závazek objemu nákupů tisková zpráva také neuvádí.

Aliance vychází ze Strategie pro bioekonomii, kterou Komise představila 27. listopadu 2025. Strategie má čtyři priority: podpořit inovace a investice, vytvořit vedoucí trhy, zajistit udržitelné dodávky biomasy a posílit konkurenceschopnost. Jako příklady vedoucích trhů pro biologické výrobky jmenuje plasty, chemikálie, textil a stavební materiály. Ve stavebnictví sem patří hlavně dřevo, sláma, konopí, celulóza a další izolace z rostlinných vláken.

Na summitu se podruhé sešla také investiční skupina pro bioekonomii, kterou podporuje Evropská investiční banka. Další plenární zasedání plánuje na rok 2027.

Eurokomisařka Roswallová podle tiskové zprávy řekla, že aliance má proměnit potenciál biologických materiálů ve skutečný dopad na trhu. Členové jsou z celé EU, seznam podle zemí Komise nezveřejnila.

Proč na tom záleží stavebnictví

Stavebnictví do debaty o biologických materiálech vstupuje přes uhlíkovou stopu. Revidovaná směrnice EU o energetické náročnosti budov ukládá spočítat potenciál globálního oteplování za celý životní cyklus budovy. Od roku 2028 u nových budov nad 1 000 m² užité plochy, od roku 2030 u všech nových budov. Do výpočtu vstupuje i výroba materiálů. Materiály z rostlin a dřeva v něm vycházejí jinak než beton, ocel nebo pěnové izolace.

Co to znamená v Česku

Pro českého stavebníka aliance dnes nic nemění. Neukládá povinnosti, nemění normy ani dotace a o českých členech Komise nic neuvádí. Je to signál, kterým směrem se bude ubírat nákup materiálů u velkých odběratelů. Pro rodinný dům je podstatnější výpočet uhlíkové stopy podle směrnice o budovách, který přijde v roce 2030. Do výpočtu se berou údaje z environmentálních prohlášení o produktu (EPD), která zveřejňují výrobci materiálů. Kdo dnes vybírá izolaci nebo konstrukční systém, může se na EPD výrobce zeptat už teď. Co výpočet obnáší a co z něj plyne pro dřevostavby, vysvětluje poradna Dozoru Brno.

Zdroje: [Evropská komise: Bio-based Alliance launches to drive sustainable solutions \(22. 10. 2026\)](https://environment.ec.europa.eu/news/bio-based-alliance-launches-drive-sustainable-solutions-2026-10-22_en)

(https://environment.ec.europa.eu/news/bio-based-alliance-launches-drive-sustainable-solutions-2026-10-22_en)

u nás: K tématu: [EPBD, budovy s nulovými emisemi a uhlíková stopa 2030](#)

IZOLACE DE

Na ostrově Poel sbírají z pláží naplavenou mořskou trávu a prodávají ji jako sypkou tepelnou izolaci

Firma Build Blue z německého ostrova Poel u Wismaru zpracovala v roce 2025 asi 140 tun mořské trávy a letos chce 500 tun. Izolace má podle firmy součinitel tepelné vodivosti 0,0382 W/(m·K). Schválení jako tepelná izolace zatím nemá.

Na pobřeží německého Baltu se každý rok vyplaví naplaveniny z mořské trávy, řas, písku a naplaveného dřeva. Obce je musí z pláží odklízet. Firma Build Blue z ostrova Poel, asi 10 km severně od Wismaru, z nich vyrábí tepelnou izolaci. Podrobně o ní 8. dubna 2026 psal web Cleanthinking. Firmu vede Vincent Marnitz, stroje s ním staví mechatronik Rico Wegner.

Ze tří čtvrtin je to písek

Obce předávají naplaveniny firmě levněji, než by stála běžná likvidace. Build Blue je třídí na upraveném prosévači stavebního odpadu s jemnějším sítím odolným proti soli. Asi tři čtvrtiny dovezeného materiálu tvoří písek, čisté mořské trávy zbudě zhruba 5 %. Tráva se suší v boxech z plastových nádrží IBC. Sušení podle firmy zdržuje výrobu nejvíc a spotřebuje nejvíc energie. Výroba stojí na pozemku obecního technického dvora a skládky.

Hotová izolace se prodává v pytlích jako sypká nebo ucpávková. Marnitz uvádí, že v úzkých a nepravidelných prostorech, kam se rohože nevejdou, se sypký materiál uplatní lépe. Firma uvádí součinitel tepelné vodivosti 0,0382 W/(m·K) a třídu hořlavosti B2 podle německé normy DIN 4102. Že izolace nehoří díky obsahu soli, je tvrzení článku, nezávislá zkouška v něm citovaná není.

Číslo a referenční zakázka

V roce 2025 firma zpracovala asi 140 tun mořské trávy, pro rok 2026 si dala cíl 500 tun. Na německé pobřeží Baltu se podle článku ročně vyplaví asi 80 000 tun mořské trávy, z toho asi 65 % by se dalo

využít při běžném úklidu pláží. Jen samotný Poel dá až 3 000 m³ naplavenin za rok. Referenční zakázka u Schwerinského jezera: podkroví 550 m², 70 pytlů, asi 7 500 eur bez DPH. Firma dodává do čtyř evropských zemí a na jih Německa.

Bez schválení jako izolace

Build Blue prodává materiál jako stavební výrobek, ne jako schválenou tepelnou izolaci. Podle článku ho proto zatím nelze použít ve veřejných budovách. Předchozí projekt se stejnou surovinou státní schválení prošel a firma čeká, že její řízení proběhne bez potíží. Marnitz řízení pro nové stavební materiály v Německu označil za velmi byrokratické. Firma je financovaná z vlastních peněz, bez investorů. Spolkový ministr životního prostředí Carsten Schneider ostrov navštívil v lednu 2026 a nápad veřejně pochválil.

Co to znamená v Česku

Mořská tráva z Baltu do českých domů ve větším množství nepřijde a Česko vlastní pláže nemá. Zpráva ale ukazuje obecné pravidlo pro každou sypkou izolaci. Tepelná izolace, která se v Česku prodává jako stavební výrobek, má mít prohlášení o vlastnostech a deklarovanou tepelnou vodivost. Bez toho se do projektu nedá spočítat. U sypké izolace rozhoduje také objemová hmotnost po uložení a to, jestli časem nesedne a nenechá u stropu nezaizolovaný pás. Na co se dívat při izolaci dřevostavby, shrnuje poradna Dozoru Brno.

Zdroje: **Cleanthinking: Seegrasdämmung, wie Build Blue fossile Dämmstoffe ersetzt (8. 4. 2026)**
(<https://www.cleanthinking.de/seegrasdaemmung-build-blue/>)

FASÁDY SE

Dům u Stockholmu má větranou fasádu z desek expandovaného korku, které drží pohromadě bez přidaného lepidla

Švédské studio ELITHUS dokončilo v roce 2026 v obci Strömma u Stockholmu dům Eld & Bark. Fasádu tvoří desky expandovaného korku mechanicky připevněné k nosnému roštu větrané fasády. Vedle nich je dřevěný obklad opálený na místě.

Dům Eld & Bark stojí v obci Strömma nedaleko Stockholmu. Navrhla ho architektka Maria Ader ze studia ELITHUS a dokončen byl v roce 2026. Popsal ho portál Revalu 14. dubna 2026. Fasáda kombinuje dva materiály. Část tvoří dřevěný obklad opálený přímo na místě, část desky expandovaného korku. Doplnují je lehká kovová zábradlí.

Korek bez lepidla

Korek je kůra dubu korkového. Sklízí se loupáním z živého stromu, strom se nekácí a kůra mu znovu doroste. Desky expandovaného korku pro Eld & Bark dodala portugalská firma Amorim Cork Solutions. Při jejich výrobě se korkový granulát zahřívá. Teplo aktivuje pryskyřice obsažené přímo v korku a ty granule spojí do bloku. Lepidlo se nepřidává. Materiál se skládá z velkého množství drobných buněk

vyplněných vzduchem. Proto je lehký a izoluje. Číselnou hodnotu tepelné vodivosti ani tloušťku desek zdroj neuvádí.

Jak fasáda funguje

Desky jsou v domě připevněné mechanicky, ne lepené na zeď. Tvoří vnější vrstvu větrané fasády. Za nimi je vzduchová mezera, kterou proudí vzduch a odvádí vlhkost. Mechanické kotvení má podle zdroje jednu praktickou výhodu: poškozenou desku lze vyměnit samostatně, bez bourání okolí.

Zdroj píše, že korek pružnou strukturou snáší roztahování a smršťování bez trhlin, voda proniká jen do povrchové vrstvy a vlastnosti drží i při dlouhých mrazech. Uvádí také, že fasáda může fungovat několik desítek let za vhodných podmínek. Měřená

data z domu Eld & Bark článek nepřináší, jde o obecné vlastnosti materiálu podle výrobce a autora textu.

Druhý materiál fasády je dřevěný obklad opálený na místě, postupem známým pod japonským názvem shou sugi ban. Povrch prken se opálí do tenké zuhelnatělé vrstvy. Zdroj zasazuje oba materiály do švédského podnebí, kde zimní teploty často klesají hluboko pod bod mrazu a letní maxima se pohybují kolem 20 až 25 °C.

Rozdíl proti běžnému zateplení je v kotvení. Kontaktní zateplovací systém se na zeď lepí a omítá a jednotlivá deska se z něj vyjmout nedá. Větraná fasáda s mechanicky kotvenými deskami se dá rozebrat a desky jdou znovu použít.

Co to znamená v Česku

Desky expandovaného korku se v Česku prodávají jako tepelná izolace i jako pohledová vrstva fasády. U větrané fasády z jakéhokoli materiálu rozhoduje provedení mezery. Musí být dost široká, vzduch do ní musí vstupovat dole a vystupovat nahoře a otvory musí mít mřížku proti hmyzu a hlodavcům. Ucpaná nebo příliš úzká mezera vlhkost neodvede. Na kontrole větrané fasády se proto měří mezera a prohlížíjí vstupní a výstupní otvory, ne jen povrch obkladu. Rozměry mezery a nejčastější chyby rozebírá poradna Dozoru Brno.

Zdroje: **Revalu: Expanded cork in Nordic climates, performance under harsh conditions (14. 4. 2026)**
(<https://www.revalu.io/journal/expanded-cork-in-nordic-climates-performance-under-harsh-conditions>)

u nás: K tématu: **Větraná fasáda: mezera a rošt**

VÝZKUM EE

Pavilon v Tallinnu zkouší izolační desky z podhoubí a pilin a měření potrvá do konce roku 2026

Estonská firma Myceen a dřevařské výzkumné centrum Estonské akademie umění postavily v centru Tallinnu zkušební pavilon. Izolaci tvoří desky, ve kterých podhoubí spojuje piliny a dřevitou buničinu. Projekt skončil 9. října 2026, zkoušky desek běží do konce roku.

Pavilon PAKK stojí v centru Tallinnu. Postavila ho firma Myceen spolu s dřevařským výzkumným centrem EKA PAKK při Estonské akademii umění. Projekt trval od 10. října 2024 do 9. října 2026. Financovala ho

Evropská unie a Estonská rada pro výzkum v projektu PUUSTER, dále akademie a samotná firma. Uvnitř pavilonu je malá galerie pro výměnné výstavy.

Podhoubí jako pojivo

Myceen vyrábí desky, kterým říká mykokompozit. Základ tvoří průmyslové zbytky, hlavně piliny a dřevitá buničina. Do nich se nechá prorůst podhoubí, tedy síť houbových vláken. Ta zbytky propojí v pevnou desku. Růst se potom zastaví zvláštním postupem sušení. Firma desky nabízí jako náhradu minerální vaty nebo pěnového polystyrenu. Dříve vyráběla z podhoubí stínidla lamp, pavilon je její první stavební použití.

Nosný rám pavilonu je z jasanového dřeva z porostů napadených chřadnutím jasanu, obložený prkny. Stavba používá modulární dřevěný systém centra EKA PAKK, který je zveřejněný jako otevřený. Projekt zároveň zkoušel fasádní moduly pro energetické renovace bytových domů, které vytvářejí balkony a terasy.

Co ukázala měření

Izolační desky sledují čidla. Vedoucí vědy ve firmě Killu Leet podle Dezeenu uvedla, že předběžné výsledky neukazují riziko kondenzace ani plísně. Podle ní naměřený součinitel prostupu tepla vychází lépe než u minerální vaty za stejných podmínek. Číslo nezveřejnila. Jde o průběžné údaje firmy, nezávislé posouzení zatím neexistuje. Měření má skončit na konci roku 2026.

Česká obdoba

V Česku vznikl podobný pokus pod názvem Samorost, malý dům s izolací z mykokompozitu. Stojí za ním stavební spořitelna Buřinka, spolek MYMO

a ČVUT, materiál vyvinuli odborníci ČVUT se startupem Mykilio. Dům má dřevěný rám a desky z podhoubí a celulózových odpadů. Architekti podle Archiwebu upozorňují, že materiál se hodí do interiéru, ne na exteriér, protože se na něm mohou usadit jiné houby. Dům se vozí po českých městech jako putovní výstava.

Co to znamená v Česku

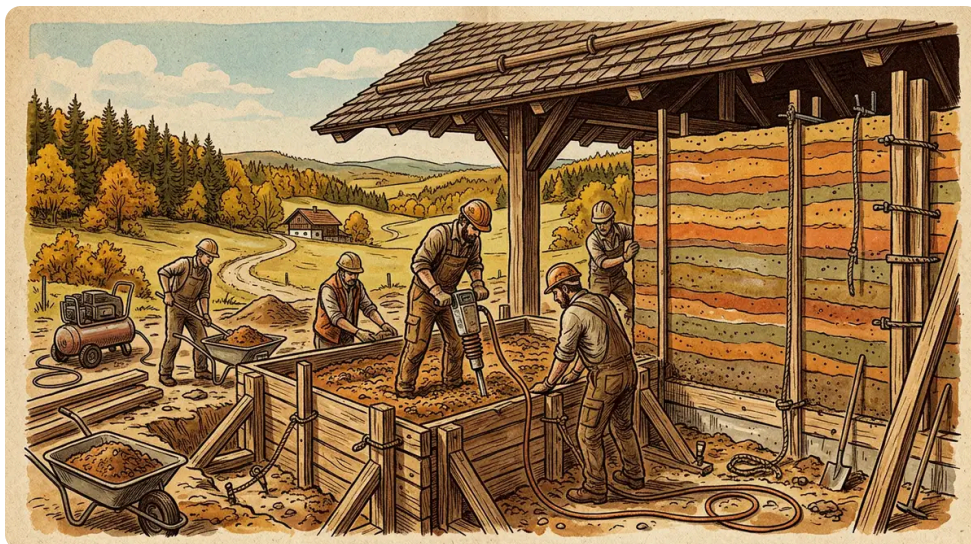
Izolaci z podhoubí si dnes český stavebník do domu objednat nemůže. Na trhu není jako výrobek s prohlášením o vlastnostech pro běžnou stavbu. Tallinnský pavilon je zkouška a ukazuje, na čem bude záviset: na vlhkosti v konstrukci. Organický materiál, který zůstane dlouho vlhký, napadnou plísně a houby. Proto Myceen desky osadil čidly. Stejný princip platí pro každou dřevostavbu: vlhkost v konstrukci se dá měřit čidly průběžně, ne až když se objeví skvrna. Jak takové měření funguje, popisuje poradna Dozoru Brno.

Zdroje: **Estonská akademie umění, EKA PAKK: PAKK pavilion** (<https://pakk.artun.ee/projects-1/pakk-pavilion>) · **Dezeen: PAKK Pavilion by Myceen and EKA PAKK (21. 9. 2025)** (<https://www.dezeen.com/2025/09/21/myceen-eka-pakk-pavilion-mycelium/>) · **Archiweb: Budějovický Samorost je prvním domem, který má izolaci z podhoubí** (<https://archiweb.cz/en/news/budejovicky-samorost-je-prvnim-domem-ktery-ma-izolaci-z-podhoubi>) u nás: K tématu: **Monitoring vlhkosti v konstrukci čidly**

ARCHITEKTURA DE

V bavorském Windischeschenbachu otevřeli archiv půdních profilů, jehož obvodové stěny jsou z dusané hlíny z okolí

Dům Erdbodenhaus u Geocentra KTB dokončili v květnu 2026. Navrhli ho architekti Brückner & Brückner. Obvodové stěny jsou z nepálené dusané hlíny, chrání je hluboký přesah dřevěné střechy a sokl z litého kamene.

Ve Windischeschenbachu v bavorské Horní Falci stojí Geocentrum u KTB. Jmenuje se podle vědeckého vrtu do zemské kůry, který tu běžel v letech 1987 až 1995. Hlavní vrt skončil v roce 1994 v hloubce 9 101 m. K areálu patří vrtná věž vysoká 83 m. V květnu 2026 k němu přibyla nová budova, Erdbodenhaus, tedy dům půdy.

Archiv 280 půdních profilů

Budova je výstava a depozitář půdních profilů z bavorského geoarchivu. Rakouský portál Zukunft Bau uvádí asi 280 vědecky připravených profilů. Bavorský zemský úřad pro životní prostředí píše o víc než 250 profilech, které jsou v domě vystavené od 8. května 2026. Investorem je nadace Geocentra u KTB, která stavbu zaplatila z vlastních prostředků. Náklady zdroje neuvádějí.

Stěny ze zeminy z regionu

Návrh je od kanceláře Brückner & Brückner Architekten. Obvodové stěny jsou masivní a celé z dusané hlíny ze zeminy z regionu. Dusaná hlína se staví tak, že se vlhká zemina sype do bednění po vrstvách a každá vrstva se hutní. Stěny z dusané hlíny provedla firma Leipfinger-Bader. Hlína je nepálená. Na konci životnosti se stěna podle zdroje může bez třídění vrátit do země.

Budova používá jen několik materiálů: dusanou hlínu, dřevo, sklo, beton a kov. Beton je omezený na nutné statické minimum. Stavba stojí na soklu z litého kamene, který pokračuje do exteriéru jako průběžná

lavice. Dřevěná střecha má hluboký přesah, který chrání hliněnou fasádu před deštěm. Na střeše je vegetační vrstva, která navazuje na sousední naučnou stezku o půdě. Technické vybavení budovy je navrženo co nejjednodušeji.

Tloušťku stěn, podíl případné stabilizace hlíny ani podlahovou plochu zdroje neuvádějí.

Kromě hlavního vrtu do hloubky 9 101 m má Geocentrum také vzorky z předvrtu hlubokého 4 000 m. Nová budova tak doplňuje sbírku hornin ze zemské kůry o sbírku půd z povrchu. Ve stěnách z dusané hlíny jsou při pohledu zblízka vidět vodorovné vrstvy, každá odpovídá jedné dávce zeminy zhutněné v bednění.

Co to znamená v Česku

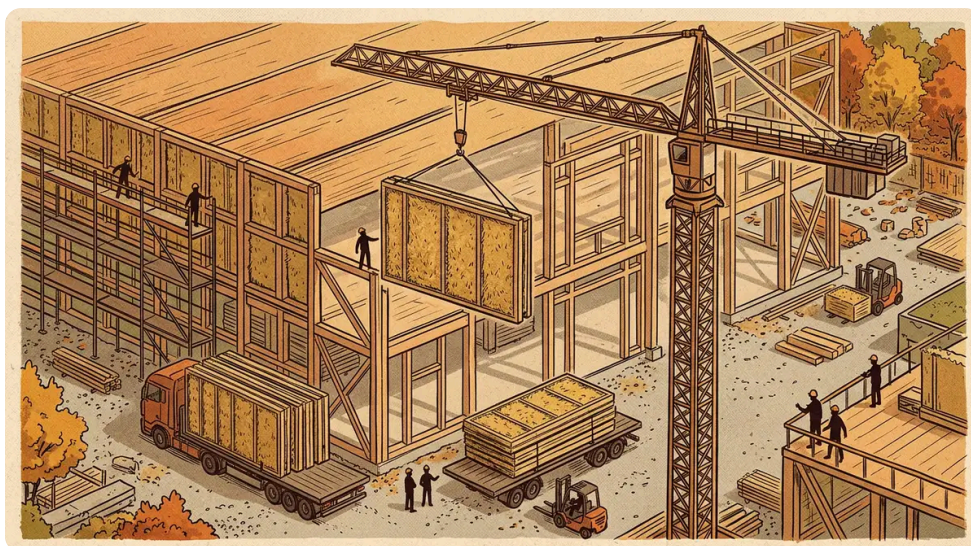
Hliněné stavby mají v Česku dlouhou tradici na venkově a výzkumníci z VUT v Brně připravují jejich mapu. Nová stavba z dusané hlíny je u nás vzácná. Erdbodenhaus ukazuje dvě podmínky, bez kterých hliněná stěna nevydrží: vodu ze střechy drží daleko od fasády přesah a vodu od terénu sokl. Totéž platí pro každou fasádu u terénu, hliněnou i dřevěnou. Kdo zvažuje hlínu jen v interiéru, sáhne nejčastěji po hliněné omítce. Kdy dává smysl a kdy ne, rozebírá poradna Bee Workers.

Zdroje: **Zukunft Bau: Erdbodenhaus**
(<https://www.zukunft-bau.at/en/project/education-health/erdbodenhaus>) · **Bayerisches Landesamt für Umwelt: Bodenprofilsammlung**
(https://www.lfu.bayern.de/boden/zentrales_geoarchiv/bodenprofilsammlung/index.htm)

u nás: K tématu: **Hliněná omítka: kdy ano a kdy ne · Sokl, fasáda a přesah střechy**

Logistické centrum v nizozemském Lelystadu má 40 900 m² stěnových panelů ze slámy a 23 600 m³ dřeva

Logistické centrum firmy BESTSELLER v Lelystadu má podlahovou plochu 155 000 m². Podle dodavatele panelů EcoCocon se sídlem na Slovensku jde o zdaleka největší stavbu ze slaměných panelů. Navrhlo ho studio Henning Larsen.

V nizozemském Lelystadu staví dánská oděvní firma BESTSELLER logistické a distribuční centrum Logistics Centre West. Podlahová plocha je 155 000 m². Kromě skladu a distribuční linky v něm jsou kanceláře a restaurace se střešní zahradou. Pracovat tu má asi 600 lidí. Výstavba začala v lednu 2025. Dodavatel panelů uvádí u projektu rok 2026, datum dokončení zdroje nepotvrzují.

Dřevo nese, sláma izoluje

Nosnou konstrukci tvoří masivní dřevo v objemu 23 600 m³. Obvodové stěny jsou z prefabrikovaných panelů EcoCocon. Panel je dřevěný rám vyplněný slisovanou slámou a do stavby přijede hotový. Stěnových panelů je 40 900 m². V panelech je podle výrobce uloženo asi 4 700 tun CO₂. Je to výpočet výrobce, nezávisle ověřený údaj zdroj neuvádí. Tloušťku panelů ani součinitel prostupu tepla stránka projektu neuvádí.

Budovu navrhlo studio Henning Larsen Architects, statiku firma Ramboll, stavbu provádí Bouwbedrijf van de Ven. Projekt míří na certifikaci BREEAM v nejvyšší

úrovni Outstanding. Přes 40 % pozemku tvoří zeleň a mokřady, na střechách jsou fotovoltaické panely a zahrady.

Lars Keller z EcoCocon Denmark a Simon Ingvartsen z Henning Larsen za projekt dostali ocenění Building Component Award 2025. Spoluředitelka EcoCocon Petra Régnacq Trnková podle firmy řekla, že projekt ukazuje udržitelnost ve velkém měřítku.

Na pozemku má přibýt aspoň 10 % biodiverzity proti stavu před stavbou. BREEAM je britský systém hodnocení udržitelnosti budov, který boduje energií, materiály, vodu, dopravu i zacházení s pozemkem. Úroveň Outstanding je v něm nejvyšší.

Výrobce se sídlem na Slovensku

EcoCocon vznikl v roce 2008 v Litvě a v roce 2019 přesunul sídlo na Slovensko. Podle vlastních údajů postavil 102 000 m² stěn ve víc než 500 dokončených projektech v 25 zemích. Panely prošly v roce 2018 zkouškou požární odolnosti REI 120, v roce 2016 získaly certifikaci komponenty pro pasivní domy. Do roku 2034 chce firma vyrábět 1 milion m² panelů ročně.

Co to znamená v Česku

Slaměné stavby nejsou v Česku novinka. Podle Dana Grmely z portálu Slamák.info, kterého cituje Estav, je u nás zhruba 100 povolených staveb se slaměnými balíky a úřady s nimi neměly zvláštní problémy. Prefabrikovaný panel mění hlavně to, kde sláma zvlhne nebo nezvlhne. Ve výrobní hale se lisuje a zakrývá pod střechou, na stavbě se jen osazuje. Rozhoduje pak skladba stěny: sláma potřebuje difuzně otevřenou skladbu, ve které může vodní pára odcházet ven, a chráněný sokl. Jak taková skladba vypadá, vysvětluje poradna Dozoru Brno.

Zdroje: **EcoCocon: Logistics Centre West**

(<https://ecococon.eu/projects/logistics-centre>) ·

EcoCocon: About us (<https://ecococon.eu/about-us>) ·

Wood Central: Europe's largest timber building is being wrapped in straw panels

(<https://woodcentral.com.au/europes-largest-timber-building-is-being-wrapped-in-straw-panels/>) ·

Estav: Mýty o slaměných domech

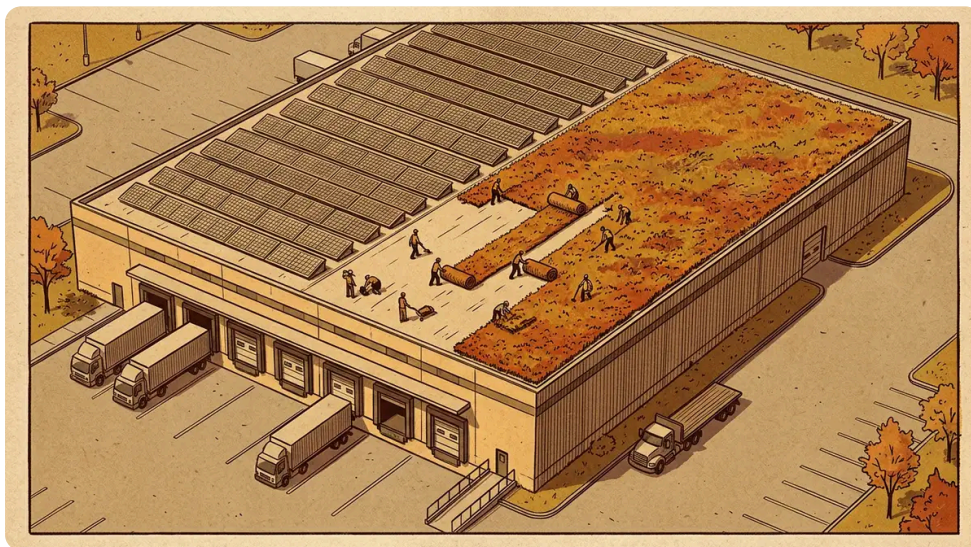
(<https://www.estav.cz/cz/7473.myty-o-slamenych-domech-povoli-ho-jen-nekde-a-nelze-na-nej-ziskat-hypoteku>)

u nás: K tématu: **Difuzně otevřená skladba stěny** · **Prefabrikace dřevostavby**

STŘECHY RO

Rumunsko od roku 2027 nařizuje zelenou střechu na aspoň polovině střechy nových velkých komerčních a průmyslových budov

Nový rumunský zákoník územního plánování, urbanismu a stavění platí od konce srpna 2026. Od 1. ledna 2027 musí stavební povolení pro kanceláře, obchody, průmysl, sklady a krytá parkoviště nad 1 000 m² počítat s vegetací na aspoň 50 % střechy.

Rumunsko má nový zákoník územního plánování, urbanismu a stavění, zkráceně CATUC. Podle Romania Insider vstoupil v platnost na konci srpna 2026. Opatření oznámilo ministerstvo rozvoje, které vede Cseke Attila. Zprávu 3. září 2026 převzal i oborový portál Greenroofs.com.

Polovina střechy pod vegetací

Od 1. ledna 2027 musí stavební povolení pro kancelářské, obchodní, průmyslové a skladové budovy a krytá parkoviště s plochou nad 1 000 m² obsahovat zelenou střechu na aspoň 50 % plochy střechy. Zdroje se liší v tom, jestli se hranice 1 000 m² počítá z plochy budovy, nebo ze střechy. Úřední text zákona ve Sbírce zákonů Rumunska Deník při přípravě vydání neověřoval.

Venkovní parkoviště nad 500 m² musí aspoň 30 % plochy věnovat propustné dlažbě, zasakování dešťové vody, stromům nebo stínícím konstrukcím a obnovitelným zdrojům energie. Výjimku mají chráněné historické památky a případy, kdy povinnost nejde splnit za technicky a ekonomicky přijatelných podmínek. Obce mají 12 měsíců na vymezení zón s nulovými nebo nízkými emisemi.

Rumunský svaz zelených střech Converde podle Romania Insider upozorňuje, že výjimka pro technicky a ekonomicky nepřijatelné podmínky je napsaná neurčitě a různé úřady ji mohou vykládat různě.

Jiná města jdou opačným směrem. Kanadské Toronto mělo vlastní vyhlášku o zelených střechách pro velké novostavby. Podle města přestala 3. listopadu 2025 platit jako právní předpis podle stavebního předpisu provincie Ontario. Zelené střechy jsou tam teď dobrovolné a formulář k nim se už nepodává.

Co je na zelené střeše

Zelená střecha není jen hlína na střeše. Pod rostlinami je substrát, pod ním filtrační textilie a drenážní vrstva, která odvádí přebytečnou vodu. Pod tím leží hydroizolace, která musí odolat prorůstání kořenů. Extenzivní zelená střecha má tenký substrát a nízké suchomilné rostliny, intenzivní má silnou vrstvu

zeminy a vyžaduje údržbu jako zahrada. Obě přitěžují střešní konstrukci, nasycený substrát víc než suchý. S tím musí počítat statik.

Co to znamená v Česku

Plošnou povinnost zelených střech pro komerční stavby česká legislativa nemá. Pro rodinný dům je zelená střecha volba, ne povinnost. U ploché střechy domu se na ni stavebník ptá kvůli zadržení dešťové vody a kvůli letnímu přehřívání podkrovní. Chyby se na ní dělají stejné jako na každé ploché střeše: malý spád, špatně provedené detaily u atiky a vtoků a hydroizolace, která kořenům neodolá. Zatékání pod substrátem se pak hledá obtížně, protože se k hydroizolaci nejde dostat. Kombinaci zelené střechy s fotovoltaikou rozebírá poradna Dozoru Brno.

Zdroje: **Romania Insider: New Romanian Urban Planning Code requires green roofs on large buildings** (<https://www.romania-insider.com/new-urban-planning-code-green-roofs-romania-2026>) ·

Greenroofs.com: Mandatory green roofs and eco parkings, Romania adopts major urban planning code (3. 9. 2026)

(<https://www.greenroofs.com/2026/09/03/mandatory-green-roofs-and-eco-parkings-romania-adopts-major-urban-planning-code/>) ·

City of Toronto: Green roof on a new or existing building

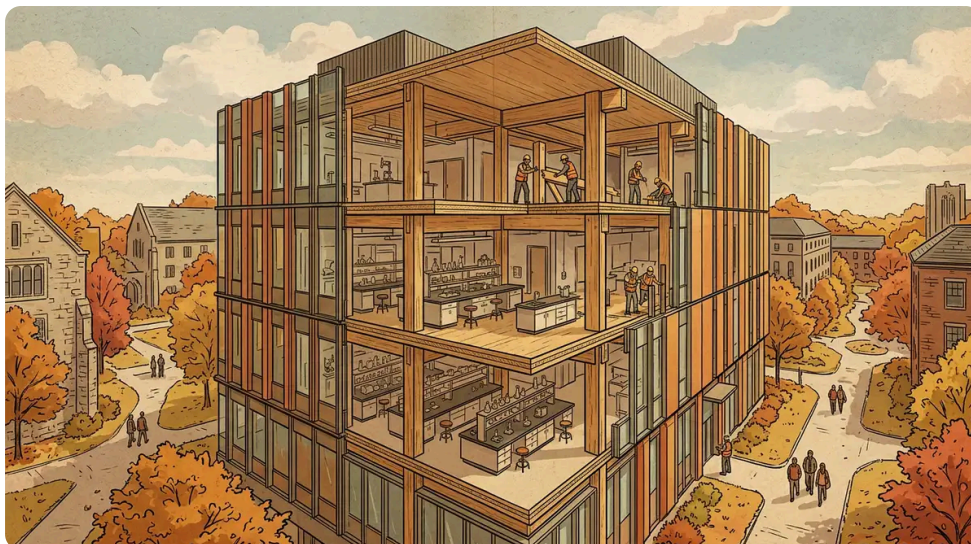
(<https://www.toronto.ca/services-payments/building-construction/building-permit/before-you-apply-for-a-building-permit/building-permit-application-guides/guides-for-structures/green-roof-on-a-new-or-existing-building/>)

u nás: K tématu: **Biosolární střecha: zeleň a fotovoltaika** · **Zelená střecha**

DŘEVO US

Farmaceutická fakulta v Michiganu otevřela šestipodlažní budovu s 22 laboratořemi na rámu z CLT a lepeného dřeva

University of Michigan otevřela na konci srpna 2026 v Ann Arboru novou budovu farmaceutické fakulty za 141 milionů dolarů. Je to první stavba z masivního dřeva v kampusu. Architekti ji označují za nejvyšší dřevěnou výzkumnou budovu na světě, univerzita takové srovnání neuvádí.

University of Michigan otevřela v Ann Arboru na nároží ulic East Huron Street a Glen Avenue novou budovu farmaceutické fakulty. Slavnostní otevření proběhlo podle Wood Central na konci srpna 2026, přišlo na něj skoro 700 lidí. Fakulta se do budovy stěhuje ze sedmi míst v kampusu a z budovy z roku 1960.

Šest podlaží ze dřeva

Budova má šest podlaží a plochu 142 000 čtverečních stop, tedy asi 13 200 m². Je v ní 22 výzkumných laboratoří, 5 učeben a 9 menších výzkumných pracovišť. Nosný rám tvoří křížem lepené dřevo CLT a lepené lamelové dřevo. Rám ztužují ocelové a betonové prvky. Po celé délce přízemí vedou lepené nosníky a strop z CLT. Navrhla ji kancelář RDG Planning & Design, statiku firma TD2 Engineering & Surveying, stavbu provedla Turner Construction. Na stavbě pracovalo v průměru 116 lidí.

Pozemek je úzký a terén na něm klesá o 22 stop, tedy asi 6,7 m. Místo na skládku materiálu skoro nebylo. Podle RDG to byl důvod, proč se rám vyráběl jako prefabrikát a na stavbě se jen montoval.

Požár a uhlík

Požární detekce a hašení jdou podle Wood Central nad minimum, které vyžadují předpisy. Masivní dřevo při požáru na povrchu zuhelnatí a zuhelnatělá vrstva chrání dřevo pod sebou. Na tom stojí požární návrh dřevěných prvků.

RDG uvádí, že budova má o 59 % nižší vázaný uhlík, když se započítá uhlík uložený ve dřevě. Proti ocelové nosné konstrukci je úspora 40 %, tedy víc než 1 500 tun CO₂ ekvivalentu. Předpokládaná úspora nákladů na energii je 62,3 %. Jsou to výpočty architekta a univerzity, ne měření z provozu.

Projekt schválila správní rada univerzity v roce 2019 za 121 milionů dolarů a na 130 000 čtverečních stop. Začátkem roku 2020 se zastavil a v říjnu 2022 se vrátil ve větším rozsahu za 141 milionů. Dokončení bylo plánované na podzim 2025.

Co to znamená v Česku

Dřevěné skelety pro laboratoře jsou i v USA nové, protože laboratoř potřebuje strop, který málo kmitá. Údaj o kmitání stropů tahle budova ve zdroji nemá. V Česku se CLT používá hlavně u rodinných domů, nástaveb a menších bytových domů. U rodinného domu z CLT rozhodují tři věci: vlhkost dřeva při montáži, ochrana panelů před deštěm během stavby a provedení spojů a vzduchotěsnosti. Co je CLT a na co si dát pozor, vysvětluje poradna Dozoru Brno.

Zdroje: **Wood Central: Mass timber research building opens in Michigan (1. 9. 2026)**

(<https://woodcentral.com.au/michigan-mass-timber-research-building/>) · **Hoodline: Michigan opens world's tallest mass timber research building for pharmacy school (8/2026)** (<https://hoodline.com/2026/08/michigan-opens-world-s-tallest-mass-timber-research-building-for-pharmacy-school/>)

u nás: K tématu: **Co je CLT a na co si dát pozor · CLT**

◆ PARTNER VYDÁNÍ

Bee Workers je stavební firma pro novostavby rodinných domů do 30 milionů korun a pro náročné rekonstrukce domů a bytů v Brně a na Vyškovsku. Cenu staví na modelu cost plus fee: klient vidí skutečné náklady a odměnu firmy zvlášť. Záruka na dílo je 60 měsíců.

BEEWORKERS.CZ